

SKOLY PRO REGION - modernizace ŠVP ZV
v českorakouském příhraničí Novohradsko
registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.10/02.0037

BENEshow³

prosinec 2011

Projektové noviny ZŠ Benešov nad Černou

Projekt Školy pro region pokračuje

I v letošním roce naše škola pokračuje v projektu Školy pro region, který začal již v minulém školním roce a jehož konečným produktem bude vytvoření školní virtuální naučné stezky v okolí Benešova.

S novým školním rokem se nám trochu změnilo složení projektového týmu. Předně postrádáme paní učitelku Žákovou, která si od letošního září užívá zaslouženého důchodu. A loňskou osmičku, která letos postoupila do deváté třídy, jsme zase nahradili my, kteří jsme loni projektu pouze přihlíželi a kteří se teď těšíme, že se této „kratochvíle“ také aktivně zúčastníme. Tvorba projektového materiálu tak bude letos především na nás.

Projekt je stejně jako loni realizován v předmětech dějepis, přírodopis, český jazyk a informatika, letos přibíráme ještě zeměpis.

Naším cílem v letošním školním roce je provést úpravy již hotových zastávek a vytvořit tři zastávky nové.

První se bude týkat období poválečného osidlování naší oblasti, vztahů mezi českým, německým a rumunským obyvatelstvem.

Další dvě zastávky budou zeměpisné. Znáť místo, kde žijeme, tedy Novohradské hory, jistě patří mezi znalosti základní a potřebné. Zřejmě se na našich nových zeměpisných zastávkách podíváme podrobněji na horopis a vodstvo.

Také pro vás ukryjeme v okolí Benešova několik kešek, aby jste se mohli zdokonalit v práci s GPSkami.

Pro začátek by bylo dobré náš nový projektový tým představit.

Vendule je 13 let a bydlí v Rychnově u Nových Hradů. Ráda pečuje o koně a jezdí na nich. Také ji baví zpěv a tanec. Její oblíbené předměty jsou anglický jazyk, dějepis a fyzika a oblíbenou kapelou Nightwish.

Robertovi je 15 let a je z Benešova. Baví ho florbál, hokej a jízda na kole. Jeho oblíbenými předměty jsou tělocvik a němčina. Má rád zvířata, chová psa Sindu a morče Frantu.

Jirka je z Pohorské Vsi a je mu 14 let. Baví ho počítače, plavání a rád poslouchá muziku.. Oblíbenou kapelou jsou Lordi. Ve škole ho baví fyzika, dějepis a hudební výchova.

Mírovi je 14 let a bydlí v Benešově nad Černou. Jeho oblíbeným předmětem je zeměpis. Rád rybaří a chová psa. Poslouchá Rammsteiny a Slipknot.

Vaškovi je 13 má rád tělocvik a matematiku. Hraje fotbal, florbál a ping-pong. Také dobře hraje na kytaru.

Háně je 13 let. Bydlí v Benešově. Ráda jezdí na kole, plave a čte horory. Ve škole ji baví anglický jazyk a nesnáší dějepis.

Tisa je též z Benešova a je jí 13. Oblíbenými předměty jsou matematika (...a to je super, i když jí úplně nejde - pozn. redakce) a výtvarná výchova, jinak ráda chodí se psem, pořádá akce s kamarádkami, sleduje místní fotbal a konverzuje na počítači.

Máně je 14 let. Ráda čte knihy i časopisy, poslouchá hudbu a surfuje po internetu. Ve škole ji baví literatura a výchova ke zdraví.

Šimon alias Labe je 13 let starý, baví ho jezdit na kole a s traktorem.

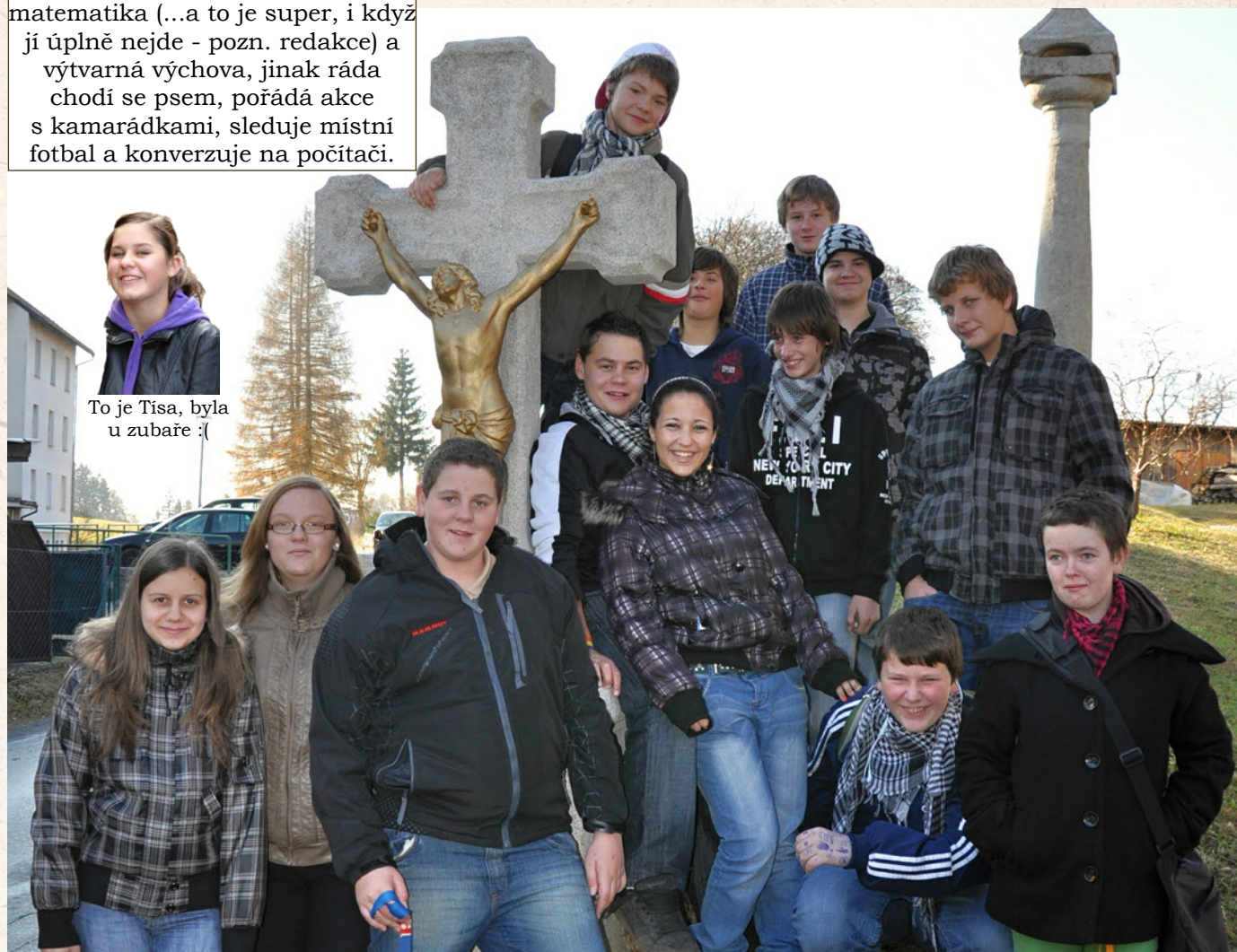
Jirkovi, alias Ottíkovi, je 13 let. Rád jezdí na kole a na traktoru, ještě raději vaří a úplně nejraději jí. Také hraje hry na PC a zajímá ho včelařina. Jirka se také stará o svého handicapovaného brášku a pomáhá mu s učením.

I Robča je z Benešova a je mu 14 let. Má rád fyziku, tělocvik a němčinu, hraje fotbal, florbál a sbírá též plechovky. Také hraje kulečnick a poker.

Aneta je také z Benešova a je jí 14. Baví ji cestování, příroda, zvířata, jízda na kole a čtení. Oblíbenými předměty jsou angličtina, přírodopis a výtvarná výchova.

Štrbimu je 14 let, baví ho fotbal, florbál a ping-pong. Fotbal hraje závodně za Kaplici. Ve škole má nejraději tělocvik.

Macek neboli Kláda, Hánino dvojče, je z Benešova a je mu 13. Baví ho fotbal a florbál, lední hokej a PC. Sbírá plechovky. Ve škole má nejraději tělocvik, němčinu a přírodopis. Hraje poker.

To je Tisa, byla u zubaře :(

Srdcem Novohradských hor po stopách starých mistrů

Abychom ještě využili letošního krásného babího léta, vydali jsme se koncem září na exkurzi pracovně nazvanou Srdcem Novohradských hor. Jejím cílem bylo bližší seznámení nového projektového týmu s našim

regionem, zaměřena byla zejména na památky po zaniklých řemeslech v Novohradských horách - na sklářství a plavení dřeva. Takto viděli exkurzi osmáci:

Vyjeli jsme ráno z Benešova nad Černou a jeli vzhůru přes Pohorskou Ves a Leopoldov. Za Leopoldovem jsme viděli Baronův most a pod ním tekł Pohořský potok.

Pan učitel poprvé zaperlil: „Jak se jmenuje ta ŘEKA vpravo? Správně, Pohořský potok.“ Dno potoka bylo vyztužené kládami, jak se po něm dřívě plavilo dříví. Pan učitel nás na to upozornil: „Ti vpravo můžou vidět Pohořský potok, ti vlevo mají smůlu, protože si sedli doleva.“

Poté jsme dojeli kolem Jiříčské nádrže na Pohoří. Odtud jsme viděli horu Kamenec, nejvyšší na českém území.

Na Pohoří nám pan učitel vyprávěl, jak to tam dřív vypadalo, a viděli jsme kostel Panny Marie Dobré rady. Z Pohoří jsme šli k Janovým hutím, kde jsme viděli zbytky

Asi nejznámější klauzura
Huťský rybník

domů. Tentokrát zahlásila paní učitelka Dušková, která neměla žádnou svačinu: „Není na těch hutích aspoň nákej automat?“

O kousek dál tekla řeka Lužnice, která pramení v Rakousku. Pak jsme došli na Stříbrné hutě, kde jsme si dali svačinu, a o kus dál se nacházely i hutě Skleněné. Odsud jsme krásně viděli vrcholky Novohradských hor. Pak jsme

Hledáme kešky (a všechny nacházíme)

Znáte krásnější údolí než jsou Stříbrné Hutě?

došli k Huťskému rybníku, kde jsme se vyfotili a vydali se k Žofínu, vzdálenému dva a půl kilometru. Na Žofíně stával lovecký zámeček. Odtud už jsme jeli domů.

(Hana Mannová)

Práce na zastávkách pokračují.

V polovině října jsme se vypravili na exkurzi do čistírny odpadních vod. Především jsme se chtěli podrobně seznámit s jejím chodem, principem čištění odpadních vod, ale současně také ověřit, jestli je v pracovním listu vše, co by tam být mělo, jestli je vše správně.

Pan Žižka, který nás areálem provázel, ochotně odpovídal na veškeré naše dotazy.

V říjnu a listopadu jsme se také věnovali šesté zastávce - měření výšek. Vše jsme si prakticky vyzkoušeli tak, abychom byli schopni na konci školního roku seznámit s našimi poznatky návštěvníky slavnostního otevření školní virtuální naučné stezky.

Začali jsme též pracovat na dalších dvou, tentokrát zeměpisných zastávkách o Novohradských horách. První z nich se bude věnovat nejvyšším novohradským vrcholům, druhá pak říekám a potokům, které zde pramení a protékají.

Tisícovky v Novohradských horách **12** 48°43'48.27"N 14°36'56.27"E

Ohlédli si se směrem k Benešovu n.Č., uvidíte hradbu nejvyšších novohradských hor.
2. S pomocí turistické mapy tyto vrcholy pojmenuj (zprava doleva) a zjist jejich nadmořskou výšku.

2. Ve které mapě jsou zakresleny nejvyšší z "tisícovek" Novohradských hor.
3. Pomocí turistické mapy doplň do obrázku jejich názvy a nadmořské výšky.

3. Která z těchto tisícovek je nejvyšší a na území kterého státu leží?

4. Vyjmenuj české "tisícovky".

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

V této mapě je zakresleno osm nejvyšších tisícovek Novohradských hor. V turistické mapě doplň do obrázku jejich názvy a nadmořské výšky (zprava doleva).

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Řeky a potoky Novohradských hor **8** 48°43'38.77"N 14°37'23.87"E

V Novohradských horách pramení 6 větších vodních toků. Zou zakreslily ve schematické mapě.

Doplň k číslům jejich jména: 1... 2... 3...

4... 5... 6...

Najdi s pomocí turistické mapy, na úbočí kterých hor tyto toky pramení (zprava doleva) a v mapě vyznač.

1... 2... 3... 4...

1.

2.

3.

4.

5.

6.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

V českém jazyce, kde se děti věnují zejména slohovému a literárnímu zpracování projektových aktivit a témat souvisejících s jednotlivými zastávkami, jsme začali vyprávěním. Už během exkurze byli žáci zaujati některými místními názvy v Novohradských horách. A tak jsme si na další hodinu slohu přinesli všichni turistické mapy a v nich jsme pak vyhledávali další zajímavé názvy vesnic, řek, kopců či skal v blízkém

Aneta Mondeková: PIVONICKÉ SKÁLY

Byly nebyly jednou jedny skály. Na těch skalách byl kouzelný žlutý pramen, na kterém ležela bílá pěna. Lidé mu také říkali pramen obveselení. Když se z pramene napili více, byli velmi veselí. Lidé k němu chodili dost často a začali si zázračný pramen nosit domů. Někteří ho začali i prodávat a velmi pramen poškodili, když se strkali o to, kdo si nalije první do džbánu.

Jednou časně ráno, když k pramenu přišel starý pán, nemohl věřit vlastním očím. „Kde je kouzelný pramen?“ křičel. „Lidičky, lidi, pojdte sem, pramen zmizel!“ Lidé se seběhli, všichni udiveně koukali na skálu. Byli velmi smutní, že pramen zmizel. Chodili jako tělo bez duše. Nikde se neozýval radostný smích. Všude kolem bylo hrobové ticho.

Jeden mladík jménem Hubert Pivo se rozhodl, že to tak nenechá. „Pokusím se uvařit ten lék obveselení, který tekla na skalách,“ pravil. Lidé byli rádi, že se našel statečný mladík, který se pokusí vyrobit kouzelný lék.

Hubert šel do světa lék hledat. Chodil a chodil. Nejdříve prošel okolí. Poprvé šel do Pohorské Vsi, poté do Benešova nad Černou, ale stále nic. „Projdu celé Novohradské hory, celé Čechy i do ciziny se vydám, jen abych ten lék našel.“ říkal si v duchu. Ptal se v Rakousku, na Sahaře se potil, v Antarktidě mrznul, jen aby našel recept.

Cestou domů si pročítal recepty, které dosud dostal a zkoumal, který bude ten pravý.

Když přišel domů, všichni ho vítali a ptali se ho, jestli našel ten lék. Hubert odpověděl: „Lidičky, já dostal receptů, ale teď musím vyzkoumat, který bude ten pravý.“ Hubert se zavřel ve svém domečku a vařil a vařil. Lidé netrpělivě čekali, jestli to dokáže. Konečně Hubert vyzkoušel všechny

autor: Aneta Mondeková

okolí, které nás nějakým způsobem oslovily. Bodovaly zejména CHLUPATÁ Ves, CIKÁNSKÝ vrch, Trhové SVINY, KUŘÍ, PIVONICKÉ skály a další. Nakonec pak osmáci vymýšleli příběhy o tom, jak zmíněné názvy

vlastně vznikly, či co se na nich kdy odehrálo zajímavého. Při čtení jsme se docela pobavili, ačkoli ne všechny příběhy byly zrovna veselé.

Tady je několik ukázek prací žáků 8. třídy:

recepty, ale nakonec zjistil, že žádný není ten pravý. Lidé opět smutněli a tentokrát i Hubert.

Jednou šel pozdě domů, když v tom se před ním objevil dědeček. "Chlapče, já vím, že hledáš recept na lék a já ho mám a dám ti ho, protože máš dobré srdce. Víš, to jsem byl já, kdo nechal zmizet onen zázračný lék." pravil a vypařil se jako pára. Hubert přemýšlel, co to bylo za dědečka, jestli to byl duch nebo čaroděj. Pak poděkoval a utíkal darovaný

Smíšený les na Pivonických skalách

recept vyzkoušet. Dal tam chmel, kvasnice, ječný slad a vodu. Věřte, nevěřte, bylo to ono. Byl to ten lék. Hubert ho ještě večer rozlil do láhví, naložil na vozík a odvezl na skály. Šel dolů do vesnice volal: „Lidi, objevil jsem zázračný lék, je nahoře na skalách.“ Lidé se opět začali usmívat a běželi nahoru na skálu. Všichni se napili a byli rádi, že mají opět svůj lék. Jeden malý chlapeček se zeptal: „A jak se bude jmenovat?“

Lidé dlouho nepřemýšleli a rozhodli, že se bude jmenovat po Hubertovi Pivovi-PIVO. Skalám se začalo říkat také po Hubertovi-PIVONICKÉ SKÁLY. Když dnes půjdete na skály v noci, uvidíte, jak tam duch Huberta rozdává pivo.

Smrčina (910 m.n.m. a Pivonické skály (932 m.n.m.) - pohled ze Žofina

Nikola Tisoňová: KRAVÍ HORA

Kdysi dávno byl u malé vesnice zvláštní kopec, kde se pásly samé krávy. Pod kopcem byl statek, kde bydlel statkář pan Kučera se svými dvěma syny a jednou dcerou.

Pan Kučera měl za svých dětí nejradši dceru Benjinu. Staral se o ni, hlídal ji na každém kroku, aby se jí nic nestalo a kupoval jí ty nejhezčí a nejdražší šaty, jaké si přála.

Synům Petrovi a Pavlovi to bylo moc líto, ale byli rádi, že se měli kde vyspat a najíst, ale byli také rádi, když jim otec projevil alespoň trochu lásky.

Dceři Benjině bylo už 19 let a byl čas jí hledat ženicha. Moc se jí líbil kluk ze sousedství. Byl to mladý dvacetiletý hoch se smyslem pro humor, ale Benjina moc do vsi nechodila. Otec jí říkal, že když půjde do vsi, tak si ji vybere nějaký otrhaný, chudý bezdomovec. Jednou při snídani čekali Benjina s otcem na bratry, ti dlouho nešli.

Benjině najednou prolítlo v hlavě plno myšlenek a jednou z nich byla ta, že by se svěřila otci se svým idolem.

Když domluvila, otec se zeptal, jak se hoch jmenuje. Benjina odpověděla "Aleš". Otec jen pokývl hlavou a pronesl větu o tom, že Aleš je velmi schopný, zdatný a pracovitý hoch.

Benjina tedy pozvala Aleše na oběd, aby ho rodiče lépe poznali. O chvílku později přiběhli do kuchyně Petr s Pavlem. Omluvili se, že přišli pozdě, a usedli ke stolu.

O půl dvanácté zvonili v kostele. O pět minut později klepal Aleš na vrata domu. Benjina šla otevřít, nejprve mu představila otce a bratry a šla ho provést po statku. Když ho vedla kolem ohrad, zeptal se jí Aleš, jaké jméno má ta krásná hora nad nimi. Benjina odvětila, že žádné. „Jestli se tu mám stát hospodářem,“ pronesl Aleš, „hora dostane své jméno. A protože tu máte tak krásný dobytek, nazvu ji Kraví horou.“

A toto jméno už hoře zůstalo.

Kraví hora (952 m.n.m.) - pohled od severu

Hana Mannová: VELKÝ JINDŘICHOV

V jedné osadě se chudým lidem narodil syn, který dostal jméno Jindřich. Už když se narodil, byl velký a tak se mu v osadě říkalo „Velký Jindřich.“

Jindřich byl pracovitý, hodný a statečný. Když mu bylo dvacet let, byl velký tři metry. Všichni ho měli rádi, až na jednoho mladého mlynáře, kterému Jindřich vzal slávu v osadě, a tak nahlásil vyšší vrstvě, že je to nebezpečný zločinec. I když věděli, že to není pravda, i pro ně se zdál být nebezpečný, byl vysoký, měl sílu a s jejich mužstvem se dokázal vypořádat sám.

Tak plánovali, jak se ho zbavit, až jednou napadlo generála, že ho vezmou do služeb a pak že se ho zbaví. To se jim líbilo, a tak vyrazili do osady. Jindřich právě pomáhal své staré a nemocné matce. Když mu nabídli, že ho vezmou do služeb, Jindřich to odmítl.

„Je to nařízení krále, musíš s námi odejít,“ řekl generál.

Na hradě mu dali práci, kterou plnil půl roku, a pak se rozhodli, že se ho zbaví. Jednou když sedlal králova koně, přiběhl generál s muži, Jindřicha spoutali a vsadili do vězení. Jindřich nevěděl, co se stalo, ale měl divný pocit. Druhý den šel generál do osady a hlásil: „Jindřich, kterého jsme milostivě přijali na hrad, okradl krále, a proto bude zítra pověšen.“

Dalšího dne ráno přišli do věznice pro Jindřicha a vedli ho na šibenici. Jindřich je prosil, aby ho alespoň pustili rozloučit se s matkou, ale nevyhověli mu. Lidé z osady už tam na něho čekali, aby mu pomohli, ale Jindřich jim řekl, aby si s ním nedělali starosti. A tak Jindřicha pověsili, osada se z toho dlouho vzpamatovávala, zvláště Jindřichova matka.

Když zjistili, kdo za to všechno může, mlynáře z osady vyhnali. Jindřichovu památku si lidé ve vesničce uctili tak, že jí všichni začali říkat „Velký Jindřichov.“

Z názvů v blízkém i širším okolí jsem si mohl vybrat mnoho zajímavostí: Žofinský prales, Zlatá Ktiš, Anka z Klepné, Kuřský vrch zvaný Tomáš, Cikánský vrch, Řeka Černá, Pohorská Ves, Kraví hora, Vysoká a hradní zříceniny: Sokolčí, Pořešín, nebo také Dívčí kámen. Já jsem si však vybral něco jiného a to Zaječí vrch.

Václav Lepša: ZAJEČÍ VRCH

Možná si všichni myslíte, že se tento vrch takhle jmenuje proto, že tam běhali zajíci. Ale běhala tam i jiná zvířata.

Jednou jsem tam šel a jak jdu lesem, najednou uvidím sovu. Jak určitě víte, sovy jsou velmi moudré a tak jsem se jí zeptal: „Sovo, jmenuje se Zaječí vrch takhle, protože tam běhají zajíci?“ a ona mi odpověděla: „Ne, chvíli počkej a já ti povím příběh, kvůli kterému dostal Zaječí vrch své jméno.

„Kdysi dávno tu byl hluboký les, ve kterém žil velký medvěd, který byl často velice hladový. Když ho někdo potkal, tak zaječel, ale než se stačil otočit a utéct, medvěd ho chytil a sežral. Lidé to vždycky slyšeli, a tak dali tomuto vrchu jméno „Zaječí vrch.“

Jiří Ottenschläger: TRHOVÉ SVINY

Kdysi dávno sídlil v Trhových Svinech panovník, který miloval zabijačky. Zabijačka, událost, která ve městě byla naprosto ojedinělá, tady v Trhových Svinech byla běžná věc, nebo chcete-li slavnost.

Probíhala každé pondělí, úterý, středu, pátek a neděli. Konala se jen tyto dny, protože čtvrtek byl úřední den a v sobotu se přijímala nová prasata.

To znamenalo, že do prasečáren nakoupili nové prasečí samice a staré, které již neměly mladá prasátka, šly na porážku. Nejdříve jim utrhali nohy, potom šikovný řezník celé prase zpracoval do jitrnic a jelit, hospodyně navařily polévku, naškvařily sádlo. Z prasete nezbylo nic. Ve výjimečných případech byly svině darovány či prodány do jiného království nebo odkoupeny občany.

Král byl velice laskavý a vždy zval své občany na hostinu. Samotného zabíjení prasat se zúčastnit mohli, ale nemuseli.

Na počest těchto slavností král pojmenoval své královské město Trhové Sviny.

Robert Daniel: ZLATÁ KTIŠ

Jednoho krásného letního dne se vydal rybář Petr chytat ryby. Celý den proseděl u rybníka, ale za celou tu dobu nechytil ani rybičku. Až večer, když už myslel, že je všechno marné, se mu do sítě dostal jakýsi mužíček. Zářil jako zlato a když ho Petr vytáhl na břeh, mužíček na něj promluvil lidským hlasem: „Pust' mě, hodný člověče, splním ti každé přání.“

Petr, protože měl dobré srdce, ho tedy pustil a představil se mu. A mužíček odpověděl: „Já se jmenuji Zlatý Ktišák“.

A tak se Ktišák skamarádil s Petrem. Když se Petr vracel domů, uviděl zlý mlynář Josef, jak má na sobě zlatý prach, a rozhodl se, že bude druhý den Petra sledovat.

Druhý den ráno se nenápadně vydal s pytlím za Petrem. Když došli k rybníku a mlynář uviděl Ktišáka, pomyslel si, že musí Ktišáka mít. A tak vymyslel plán. Když se Ktišák v noci procházel po břehu rybníka, mlynář na něj vyskočil a svázal ho. Poté ho strčil do pytle a pospíchal s ním domů. Ktišák byl ale chytrý a udělal v pytli díru, kterou vysypával zlatý prach.

Když ráno přišel Petr k rybníku a nikde Ktišáka nemohl najít, uviděl u cesty zlatý prach. Vydal se tedy po stopách, až najednou přišel k mlynářovu stavení. Nahlédl oknem dovnitř a uviděl Ktišáka spoutaného na židli. Mlynář ještě spal a tak Petr vlezl oknem dovnitř a Ktišáka osvobodil. Když to mlynář zjistil, vzal pistoli a Petra zastřelil.

Zlatý Ktišák se tak rozlobil, že mlynáře proklel a mlynář dodnes straší ve svém mlýně. Ktišák se poté odebral do rybníka a už ho nikdo nikdy neviděl. Podle zlatého Ktišáka se rybník, nebo spíš klauzura na Černé jmenuje Zlatá Ktiš.

V říjnu jsme se v rámci dějepisné části sešli nad starými benešovskými kronikami. Vyhledávali jsme informace, které nás o naší obci zajímaly. Prohlédli jsme si i ty úplně nejstarší, ještě německy psané kroniky. Zajímaly nás ale především válečné události a fotografie, ale i to, jak naši předkové slavili třeba masopust.

Abychom se dozvěděli o dějinách Benešova co nejvíce, ptali jsme se i doma našich prarodičů a praprarodičů na jejich zážitky z válečné a poválečné doby z tohoto regionu. Další z nás se vrátili ke kronikám a vypisovali věci, které je zaujaly. Některé příběhy byly velmi zajímavé, a tak jsme je společně sepsali.

Začátkem devatenáctého století zasáhla Slovensko velká neúroda. Zavládl zde hladomor a lidé velmi trpěli. Toho využila uherská knížata, která pozvala Slováky do Sedmihradsku do okolí Valea Unguluru a Magyarpotok těžít dříví. Knížata jim zde dala i půdu, kterou mohli obdělávat a postavit si na ní dům.

Za pár desítek let se zde narodila i moje babička. Pomáhala rodičům obdělávat půdu, ale do školy nechočila. Školy byly daleko od domova a děti se tam neměly jak dostat.

Roku 1946 za nimi přišli komisaři z Československa, kteří jim nabídli, že se mohou vrátit zpět na Slovensko a osídlit domy po odsunutých Němcích a Maďarech.

Aneta Mondeková:

RUMUNŠTÍ SLOVÁCI V BENEŠOVĚ

Rumunští Slováci souhlasili a vrátili se vlakem na východní Slovensko.

Když tam přijeli, zjistili, že všechny domy už jsou obsazené. Komisaři jim tedy navrhl, že se mohou přestěhovat do pohraničních jižních Čech.

Moje babička i většina Slováků zůstali v Benešově nad Černou. Některým se zde nelíbilo, protože zde začala vznikat zemědělská družstva, která brala lidem půdu na obdělávání. Ti, kterým se zde nelíbilo, se brzy přestěhovali do Šumperka a Chebu. Ti, kteří zde zůstali, dodnes tvoří jednu z nejstabilnějších složek místního obyvatelstva.

(zdroj: rodinné paměti)

Benešov nabízí sportujícím překrásné přírodní prostředí. V jeho okolí se rozprostírá lesnatá, kopcovitá krajina stvořená pro turistiku. Kopce a stráně vybízejí k lyžování a sáňkování, průzračné vodní toky lákají v horkých letních dnech ke koupání a čistého vzduchu je pro všechny dost.

Robert Daniel:
**ROZVOJ TĚLOVÝCHOVY
A SPORTU V BENEŠOVĚ
NAD ČERNOU
OD ROKU 1945**

V těchto podmínkách začaly v roce 1945 rozvíjet své sportovní vlohы zejména děti a mládež. Vůbec nevadilo, že se spolu zpočátku dorozumívali nejméně třemi mateřskými jazyky. Za krátký čas se jejich mluva ustálila na češtině a slovenštině.

Až na malé výjimky – tělesná výchova ve škole a kopaná pod hlavičkou TJ Sokol – byla v počátečních letech sportovní činnost mládeže neorganizovaná. Přesto se sportovalo po celý rok. Děti si ve své vynalézavosti vymyslely ještě mnoho dalších her a sportovních odvětví, z nichž některá časem zanikla, nebo ztratila zájem dětí.

Tělovýchovná jednotka Sokol byla v Benešově nad Černou založena v roce 1945. Její hlavní činností byla kopaná. Existovala zde družstva mužů i žáků. TJ Sokol Benešov funguje dodnes.

(zdroj: kronika Sokol Benešov nad Černou)

„Jsme svobodní!“ znělo z úst miliónů Čechoslováků a tato čarovná slova dolehla i k sluchu oněch osmi Čechů, žijících v Německém Benešově. Toto město bylo osídleno převážně německými obyvateli. Všichni Češi museli totiž v roce 1938 město opustit a oněch pět věrných, kteří zde zůstali, měli v Benešově po dobu německé okupace pravé peklo. K těmto přibyli během války ještě další tři, kteří sem byli totálně nasazeni. Ti provedli převrat.

Václav Lepša:
**KONEC VÁLKY
V BENEŠOVĚ**

Nynější předseda místní správní komise František Novák se ujal ihned iniciativy a odjel k Američanům s prosbou, aby jejich vojska obsadila Benešov. jeho prosba však byla zamítnuta a po hrozném cestě mezi ustupujícími německými vojsky se konečně dostal zpět.

Dne 11. května 1945 osvobodila Benešov Rudá armáda. Postavení Čechů v té době nebylo zde záviděníhodné, poněvadž Rusové je pokládali za Němce a trvalo jim dlouho, než uznali původ a práva Čechů.

(zdroj: školní kronika Benešova n.Č)

Pokud se podíváme do kroniky Benešova podrobněji a pokud si vezmeme na pomoc ještě kroniku benešovské školy, nemůžeme se ubránit pocitu, že to volání „Jsme svobodní“ z úvodu předcházejícího článku, bylo jen zvoláním chvilkovým. Neboť jak se hned po válce ukázalo, sovětská vojska a později také sovětské vzory a příkazy přinesly více škody než užitku.

...Benešovská škola, která za války sloužila jako lazaret, byla po jejím skončení ředitelem Šteflem velmi rychle uvedena do stavu schopného přijmout žáky. Počátkem června byla však škola obsazena 800 ruskými vojáky.

16. července dostalo velitelství rozkaz opustit Benešov a stáhnout se do Rakouska. 17. července odjíždí velící důstojník a nastává noc zkázy. Škola byla sice v pořádku 17. července předána místní správní komisi, ale během soboty a neděle úplně zničena. Tak bylo zničeno elektrické osvětlení, vodovod, umyvadla a záchodové mísy. 120 křídel vnitřních oken bylo odneseno. Krásná školní budova byla uvnitř úplně zpusťována...

Občas se nad kronikou člověk i zasměje. Třeba při popisu vzestupu a pádu Jednotného zemědělského družstva v Benešově nad Černou.

...Na podzim roku 1949 bylo v Benešově ustaveno „Jednotné zemědělské družstvo“ v čele s předsedou JZD Josefem Sokolíkem. Do JZD vstoupili všichni zemědělci z Benešova n.Č. vyjma 3 zemědělců, kteří pracují samostatně a vyjma osady Hennberk, která jest vzdálena od Benešova n.Č. asi 2 km...

...V červenci 1950 byl předseda JZD Josef Sokolík vybrán jako člen nejlepšího JZD v kraji na exkursi zemědělců do SSSR. Po jeho příjezdu ze Sovětského Svazu měl předseda JZD Sokolík přednášky ve všech obcích okresu Kaplice, aby vysvětlil našim občanům, jak se v Sovětském Svazu žije a pracuje. Na podzim roku 1950 bylo JZD Benešov n.Č. jedno z nejlepších JZD v kraji českobudějovickém a obdrželo od ministerstva zemědělství jako dar nádhernou kulturní jizbu. Velká však škoda, že kulturní jizba není přístupná aspoň některý den občanům, zvláště, když kulturní jizbu nenavštěvují, mimo schůzi, ani členové JZD.

...Na jaře roku 1951 bylo občanstvo i členové JZD radostně překvapeno zprávou, že na návštěvu JZD Benešov přijedou ruští kolchozníci. Okamžitě byly učiněny přípravy k slavnostnímu přivítání tak vzácných a milých hostů. Občané z Benešova i z širokého okolí tento den nepracovali, poněvadž příjezd tak vzácných hostů byl pro ně velkým svátkem. A dne 28. května stala se tato slíbená návštěva skutkem. Ruští kolchozníci přijeli vítáni občany a školními dětmi...

...Ruští kolchozníci strávili v Benešově n.Č. celý den, prohlédli si hospodářství zdejšího JZD a poskytli družstevníkům cenné rady, jak mají hospodařit.

Ši si vzali cenné rady kolchozníků k srdci...

...Po odjezdu ruských kolchozníků upadla většina členstva do zvláštního stavu nečinnosti a pracovní morálka klesala. Tím se stalo, že JZD Benešov n.Č. ztratil prvenství nejen v kraji, ale i v okrese...

...Členstvo JZD, ba ani sám předseda, nevzali si rady ruských kolchozníků k srdci a nepracovali tak, jak v předchozích letech...

Šak se během jednoho roku několikrát vyměnil předseda JZD, ale...

...V JZD Benešov n.Č. pracovní morálka neustále klesá a členové JZD zůstali své velmi dobré pověsti hodně dlužni.

Místní národní výbor v čele s předsedou MNV Jaroslavem Štěpánkem i místní organizace KSČ v čele s předsedou Františkem Pešlem pomáhali radou a významnou prací pro JZD, avšak veškerá námaha byla marná, poněvadž samo členstvo JZD nemá o svoje hospodářství zájem. Jsou mezi členy i čestné výjimky pokud se týče práce, těch jest však velmi málo...

(zdroj: kronika obce Benešov nad Černou)

V rámci přírodopisu jsme se zabývali i ovocnými sady, které existovaly, či dosud existují v okolí Benešova. Pan učitel nám k tomu přivedl i odborníky, proto jsme měli besedu přímo v jednom z těchto sadů se vším všudy.

Hana a Marcel Mannovi: STARÉ SADY

V pondělí 17.10. nás ve škole navštívili manželé Lukáš a Jitka Šáchovi, kteří se zajímají o staré odrůdy jablek. Nejprve nám pustili prezentaci o těchto

starých odrůdách a také o zarůstání některých sadů. Měli s sebou asi 3 bedny jablek a hrušek za starých stromů, které nám dali ochutnat a myslíme, že všem chutnaly. Když prezentace skončila šli jsme s nimi do starého sadu ke Stifterovi. Tam nám manželé říkali, jak pečovat o stromy a jak je roubovat. Hledali jsme tam některá stará jablka a dokonce jsme je i ochutnali. I když byla stará, byla moc dobrá.

Celou školní virtuální naučnou stezku můžete projít s pomocí GPSky. Všem zastávkám jsou totiž přiřazeny GPS souřadnice. Nemusíte ani vědět, kde se zastávky nacházejí, stačí jen věřit, že vás GPSka dovede. A věřte, že dovede naprosto přesně.

Navíc pro vás připravujeme i malou hru - hledání několika kešek, které v současné době rozmisťujeme v okolí Benešova nad Černou.

Považujeme za důležité, aby člověk, který GPSku používá, také alespoň v kostce věděl, jak funguje. Princip fungování celého systému je velmi zjednodušeně popsán v následujícím článku.

GPS v kostce (Global Positioning System)

GPS (Global Positioning System) je vcelku složitou technologií, kdy přijímač (naše GPSka) komunikuje s vysílači (satelity) obíhajícími okolo Země. Satelity obíhají ve výšce 20200 km po šesti oběžných drahách. V libovolný moment na kterémkoli místě na Zemi je teoreticky viditelných 12 satelitů.

Každý ze satelitů kromě vysílače a přijímače a mnoha dalších zařízení obsahuje velice přesné atomové hodiny (s přesností miliardtin sekundy). Každý ze satelitů kdykoli s obrovskou přesností zná svou přesnou polohu vůči Zemi, což je pro provoz GPS tím nejdůležitějším.

Naše GPSka má své vnitřní hodiny srovnané s těmi na satelitech. Neobsahuje ovšem žádné atomové hodiny. Pouze se po jejím spuštění vyhledá signál z dostupných satelitů a proběhne krátký příjem dat. Tím dojde k seřízení interních hodin, dále se přenesou informace o polohách jednotlivých satelitů, informace o zeměpisné šířce a délce atd. Samotná navigace tedy žádný signál nevysílá, pouze přijímá a zpracovává signál z několika satelitů.

Každý satelit tedy vysílá signál o své přesné poloze v přesný čas. Radiový signál se z družic šíří prakticky konstantní rychlostí. Je tedy vcelku jednoduché, aby navigace po přijetí signálu porovнала svůj vnitřní čas s časem obsaženým v signálu a tak zjistila, za jak dlouhou dobu signál od satelitu k navigaci dorazil. A je-li známá rychlost signálu, lze spočítat jeho dráhu, tedy vlastně vzdálenost mezi satelitem a naší GPS.

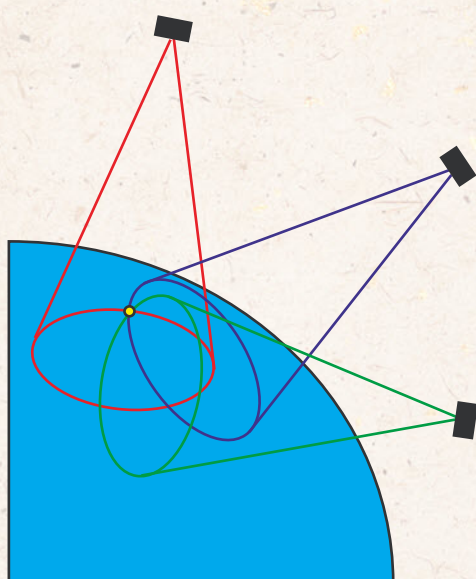
Signál z jediného satelitu nám k určení polohy nestačí. Jediné, co víme, je to, že se nacházíme někde na obvodu ohromné kružnice, jejíž body jsou ve vypočtené vzdálenosti od satelitu.

Pokud vezmeme signál z více (tří) satelitů, dostaneme několik (tři) kružnice a pak už je jasné, že se nacházíme v jejich průsečíku. Tři družice nám v praxi stačí k určení polohy s přesností na 3 až 5 metrů. Pokud chceme navíc určit i svoji nadmořskou výšku, budeme pro výpočet potřebovat signál i ze čtvrtého satelitu.

Navigace běžně zpracovávají signál i z více satelitů, než je potřeba pro základní určení polohy, a tím se zvyšuje přesnost určení polohy.

Určitou nevýhodou systému GPS je to, že signálu ze satelitu nesmí stát v cestě žádná překážka. V husté městské zástavbě nebo v lese se tak často stává, že naše GPS není schopna přijmout signál z dostatečného počtu satelitů a může mít s určením polohy problém.

Ottík, Labe

Redakční rada: 8. třída
Fotografie: Radek Sova, Martina Berová
Ilustrace: Aneta Mondeková.
Počítačová grafika - galerie Serif Page Plus X4
Jazyková korektura: Martina Berová
Sazba: Serif Page Plus X4

Benešov nad Černou 11/2011